

This is a self-archived version of the original publication

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication. Please note that the self-archived version may differ from the original in pagination, typographical details and illustrations.

To cite this, use the original publication:

Tidskrift:

Nyström, J. (2024). Eblidas konferens kartlade framtidens bibliotek. *Bibban*, 21(2), 12-13.

Permanent link to the self-archived copy:

https://fsbf.fi/Site/Data/2913/Files/Bibban_2-24_webb.pdf

All material supplied via Arcada's self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Eblidas konferens

kartlade framtidens bibliotek

Bibliotekens framtid var temat för årets Eblida-konferens, som gick av stapeln tidigt i april i det vackra och soliga Lissabon. Vi fick höra upplyftande visioner om det framtida bibliotekets roll, lite nedslående tankar om hur brett vårt kunskande och våra färdigheter måste sträcka sig i framtiden, samt en hel del där- emellan. Dessutom gav konferensen utmärkta möjligheter till att nätverka och lära känna kolleger från runtom i Europa.

D **AGEN FÖRE** själva konfe- rensen drog igång var jag på plats på Eblida-rådets årsmöte, som representant för Finlands svenska biblioteksförening. Det var min första gång på Eblidas evenemang och alla vi nya fick stiga upp och presentera oss.

Under årets möte gav den gamle presidenten **Ton van Vlimmeren** över hammaren till Eblidas nya president, **Erna Winters**, även hon från Neder- länderna. Det var mycket rörande med bildshower och minnestal om van Vlimmerens tid som president. Jag

som var med första gången kände ju inte till honom överhuvudtaget, men han tycks ha hunnit med mycket.

I slutet av dagen samlades alla på restaurangen Solar dos Presuntos för middag. Det var både bra service och mycket mat – kanske lite för mycket med tanke på att man vill undvika svinn. Mätta och nöjda spred sig delta- garna till sina diverse hotell.

Bibliotekets framtid

Keynote-talare för konferensen var **Rolf Hapel**, som både varit professor på University of Washington Informa-

tion School samt bibliotekschef i Aarhus. Temat var möjliga framtids- scenarier för bibliotek och bibliotekarier. Han började sitt resonemang genom att fråga vilka samhällseliga problem biblioteken kan erbjuda en lösning på. Utgångspunkten kändes fräsch, i och med att han inte började med biblio- teken som ett problem, utan som en lösning. Detta tycks dessutom ha varit ett givande sätt att se på saken, efter- som lösningarna blev många.

Däremot verkade nuet, så som han ramade in det, väldigt dystert – stämp- lat av krig, klimatförändring, social

Glada deltagare i Eblidas konferens i Lissabon i april 2024. Foto: Eblida

Middagarna gav en känsla av gemenskap och ett ypperligt tillfälle att nätverka. FSBF:s representant Janne Nyström längst till höger i bild.

Eblida-konferensen hölls i Nationalarkivet i Lissabon. Eblida är en förkortning av European Bureau of Library, Information and Documentation Associations. Foto: Eblida

oro med mera. Maktstrukturen håller också på att förändras, så att företag tar över allt mera makt från de traditionella, politiska makthavarna.

Biblioteken har allt mindre pengar till sitt förfogande och Hapel menade att detta inte kommer att ändras. Han menade också att allt större del av materialet kommer att förflyttas online, men att detta inte kommer att minska på bibliotekets betydelse som fysiskt utrymme, utan närmast tvärtom. Istället för att vara lagerlokaler för böcker man kan låna, kan biblioteken vara en levande mötespunkt.

Han menade att utrymmet ska ses som en del av servicen. Det finns så många tjänster på nätet att vi inte kommer att vinna i tävlingen om uppmärksamhet där. Vi kan istället ge biblioteken ett mänskligt anlete. Han tyckte dessutom att vi ska avstå från tanken på användarna som kunder, utan istället se dem som deltagare. Vi ska inte tala om deras problem, utan våra problem. Vi ska inte ge information, utan uppmana till delandet av den. Vi ska utgå från tillgångar, inte behov, vi ska göra det bästa av det vi har.

Genom samarbete med lokala föreningar och organisationer kan vi skapa ett utrymme där deltagarna själva kan ordna program och också vågar göra det. Till sist visade han ett flertal exempel på just sådana programpunkter och även sådant som biblioteken ordnat, som får lokalbefolkningen att aktivt delta.

Utbildning för bibliotekarier och escape room

Bland de andra programpunkterna vill jag speciellt ta upp två stycken, den utbildning som **Marina Encheva** och **Gabriela Angelova**, från Bulgarien, presenterade, samt det escape room-spel vi fick prova på.

Utbildningsprojektet heter NEDlib och är gjort i samarbete mellan bibliotek i fem olika länder. Det satsar på att förstärka informationskompetensen hos bibliotekspersonal genom fyra olika moduler, som behandlar informationskompetens, mediakompetens, desinformation och inläring genom spel (gamification). Det var frågan om en workshop, så vi fick tillsammans diskutera de olika delarna och deras innehåll. Vi tyckte att de nog mycket går in i varandra och att spelen kändes väldigt annorlunda, men eftersom det är riktat till bibliotekspersonal, som ska kunna lära färdigheterna vidare, så kan det ju vara en effektiv metod för detta.

En mer lekfull punkt på programmet var det escape room-spel som presenterades för oss av Online Computer Library Center (OCLC). Spelet hette Loki's Loop och var ett praktexempel på hur man kan använda spel och lek för att lära ut informationskompetens. Det var en gåta som skulle lösas, men på vägen fick vi veta om AI genererat material och annat sådant som kan användas för att sprida desinformation.

Spelet finns på finska, men tills vidare tyvärr inte på svenska. Tanken är att man ska kunna ordna speltillfällen på bibliotek med enbart sådant material som man kan printa ut själv på en färgprinter. Vi hade mycket roligt med spelet, men ser definitivt också en nytta med det.

Vad fick jag med mig?

Även om särskilt keynote-talaren var intressant och inspirerande, känns det efteråt som att det jag fick mest ut av var middagarna och det inofficiella umgänget. Jag träffade massor av kollegor från olika hörn i Europa och vi diskuterade likheter, skillnader och olika aktuella projekt.

Även under konferensen kändes det som att diskussionerna var den bästa delen, men som det brukar vara, var det ofta som tiden inte ville räcka till. Det här är något för arrangörer att tänka på – för att diskussionen ska vara riktigt givande, kan man inte ge den 15–20 minuter, utan rejält med tid. Nu kändes det ofta som att man först började komma igång då diskussionen avbröts. Trots allt är det ju av varandra som vi lär oss bäst.

Förutom detta fanns det en fin känsla av gemenskap. Jag kom hem med en hel del nya kontakter, vissa vaga planer på framtida samarbeten och en hel del inspiration.

Janne Nyström